

บทที่ 4

ผลการวิจัย

กรณีศึกษาเชิงเปรียบเทียบ : ผลงานประติมากรรมสมัยใหม่ตกแต่งสิ่งแวดล้อมบริเวณชายหาดสมิหลา เป็นการรวบรวมข้อมูลผลงานประติมากรรมสมัยใหม่ที่ศิลปินได้สร้างขึ้น ซึ่งผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยมาทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบตามยุคสมัย และได้บูรณาการแนวคิดเพื่อพัฒนารูปแบบการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมสมัยใหม่ ดังมีรายละเอียดดังนี้

การศึกษาค้นคว้าข้อมูลผลงานประติมากรรมสมัยใหม่เบื้องต้น

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของผลงานประติมากรรมสมัยใหม่ตกแต่งบริเวณชายหาดสมิหลา โดยเริ่มตั้งแต่มีการจัดสร้างขึ้นครั้งแรกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2509 จนกระทั่งถึงปัจจุบัน จากหนังสือสวนประติมากรรมเฉลิมพระเกียรติ ประวัติความเป็นมาของเงือกทองที่แหลมสมิหลา หนังสืออ้างอิงภาพสัตว์ทะเล หนังสือประติมากรรมและสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ และผู้วิจัยได้ทำการลงพื้นที่สำรวจแหล่งติดตั้งผลงานจากสถานที่จริง พบว่า มีผลงานประติมากรรมสมัยใหม่ตกแต่งบริเวณชายหาดสมิหลา จำนวน 20 ชิ้น

การศึกษาข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับผลงานประติมากรรมสมัยใหม่

ผู้วิจัยได้ลงมือจัดเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ตัวแทนจากหน่วยงาน อาทิเช่น คุณคณิตร สัจราชกิจ สำนักงานปลัด เทศบาลนครสงขลา อาจารย์ มนตรี สังข์มุสิกานนท์ รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยทักษิณ อาจารย์วุฒิชัย เพ็ชรสุวรรณ องค์กรบริหารส่วนจังหวัดสงขลา พบว่า บทบาทและข้อมูลเชิงลึกของผลงานประติมากรรม และเหล่าศิลปินที่มีบทบาทต่อสาธารณชน แยกได้เป็น 3 ประเด็นคือ บริเวณพื้นที่ (area) วัสดุ (materials) และทิศทาง (orientation)

1. บริเวณพื้นที่ในส่วนของขนาด ทิศทาง และหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างความกลมกลืน (harmonious)
2. วัสดุ ในส่วนของความแข็งแรง ทนต่อสภาพบรรยากาศ เช่น บรอนซ์ (bronze) โลหะเหล็ก (metal steel) ไม้ (wood)
3. ทิศทาง การเปลี่ยนแปลงของแสงแดด มุมมอง

การคัดเลือกผลงานประติมากรรมสมัยใหม่

ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกผลงานประติมากรรมสมัยใหม่ตกแต่งสิ่งแวดล้อมบริเวณชายหาดสมิหลา จำนวน 4 ชิ้น มาวิเคราะห์เพื่อหาข้อสรุปในเรื่องของความแตกต่าง ความเชื่อ รูปแบบ และกลวิธีการสร้างสรรค์ผลงาน ตามยุคสมัยที่มีการจัดสร้างผลงานประติมากรรม พอที่จะประมวลเป็นประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. ด้านแนวคิดทางรูปแบบและเนื้อหา (FORMAT & CONTENT)

พบว่า ศิลปินนำเอารูปแบบความเชื่อ จากเรื่องเล่าสืบทอดกันมา เพื่อนำมาจัดสร้างเป็นรูปแบบอุดมคติ (Idealistic) โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานศิลปะแบบเหนือจริง (Surrealism Art) ต่อมาได้พัฒนาเป็นแบบศิลปะร่วมสมัย (Contemporary)

2. ด้านกลวิธี (TECHNIQUE)

พบว่า ในระยะแรก ใช้กลวิธีหล่อสำริดรมดำ (เงือกทอง) ระยะที่สอง ใช้กลวิธีหล่อทองเหลืองรมดำ (หนู-แมว) ระยะที่สาม ใช้กลวิธีปะติดเศษวัสดุหรือเศษท่อนไม้ (ม้าไม้) และระยะที่สี่ พัฒนาเป็นแผ่นเหล็กฉลุลายแล้วทาสี (พีชพรรณ : สัญลักษณ์แห่งชีวิต)

3. ด้านขนาด (SIZE)

พบว่า ทั้งหมดล้วนมีขนาดใหญ่กว่าความเป็นจริงตามธรรมชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลงานพีชพรรณ : สัญลักษณ์แห่งชีวิต มีขนาดสูงใหญ่ดั่งการมาก (2 x 7 x 4 เมตร) สืบเนื่องเพราะเป็นผลงานศิลปะแห่งยุคหลังสมัยใหม่ (Postmodern Art) ที่ศิลปินต้องการเน้นขนาดของผลงานให้ผิดธรรมดา

4. ด้านความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับสิ่งแวดล้อม (ENVIRONMENT COHERENCE)

พบว่า ในส่วนที่เป็นภาพสัตว์ เกี่ยวพันกับความเชื่อและวิถีชีวิตคนในท้องถิ่น ส่วนภาพพีชพรรณ : สัญลักษณ์แห่งชีวิต สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นลักษณะของศิลปะหลังสมัยใหม่ ตามแนวความคิดของศิลปินผู้สร้าง โดยยังคงเกี่ยวพันกับวิถีชีวิตของผู้คนส่วนใหญ่ในท้องถิ่นอยู่

5. ด้านช่วงเวลาสร้างสรรค์ผลงาน (TIMES)

ยุคเริ่มแรก (เงือกทอง) หล่อสำริดรมดำ สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2509 มีรูปแบบจินตนาการเหนือจริง (Idealistic) ศิลปินสร้างสรรค์ผลงานตามเนื้อหาเรื่องราว (Subject Matter) จากตำนานโบราณเล่าสืบทอดกันมาและมีรูปแบบผลงานตามแบบอย่างศิลปะอุดมคติ (Idealistic Art) โดยมีขนาด $1\frac{1}{2}$ เท่าของคนจริง

ภาพที่ 35 หนุ-แมว หล่อทองเหลืองรมดำ 1 $\frac{1}{2}$ เท่าคนจริง
(จิตร บัวนุศย์, 2509)

ยุคที่สอง “หนุ – แมว” หล่อทองเหลืองรมดำ สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2543 มีรูปแบบจินตนาการเหนือจริง (Idealistic) ศิลปินยังคงสร้างตามเนื้อหาเรื่องราว (Subject Matter) ที่เป็นตำนานเรื่องเล่าสืบต่อกันมา โดยมีรูปแบบผลงานตามแบบอย่างศิลปะเหนือจริง (Surrealism Art) และมีขนาดใหญ่โตกว่าของจริงมาก

ภาพที่ 36 หนุ – แมว หล่อทองเหลืองรมดำ 1.20 x 2.50 x 0.80 เมตร
(มนตรี สังข์มุสิกานนท์, 2543)

ยุคที่สาม “ม้าไม้” ท่อนไม้ปะติด สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2548 มีรูปแบบกึ่งนามธรรม (Semi – Abstract) สร้างตามเนื้อหาเรื่องราว (Subject Matter) ที่เป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตชุมชนในพื้นที่แวดล้อม (แหลมสมิหลา) และมีรูปแบบผลงานตามแบบอย่างศิลปะกึ่งนามธรรม (Semi – Abstract) โดยมีขนาดใหญ่กว่าของจริง

ภาพที่ 37 ม้าไม้ ท่อนไม้ปะติด 1 x 2 x 2 เมตร

(มนตรี สังข์มุสิกานนท์, 2548)

ยุคที่สี่ “พิชพรรณ : สัญลักษณ์แห่งชีวิต” สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2548 มีรูปแบบนามธรรม (Abstract) สร้างตามเนื้อหาเรื่องราว (Subject Matter) ที่เป็นปรัชญาความเชื่อ (Belived in) ส่วนตัวของศิลปินผู้สร้างและมีรูปแบบผลงานตามแบบอย่างศิลปะนามธรรม (Abstract) ซึ่งมีที่มาจากธรรมชาติโดยมีขนาดใหญ่โตดั่งการกว่าของจริงมาก

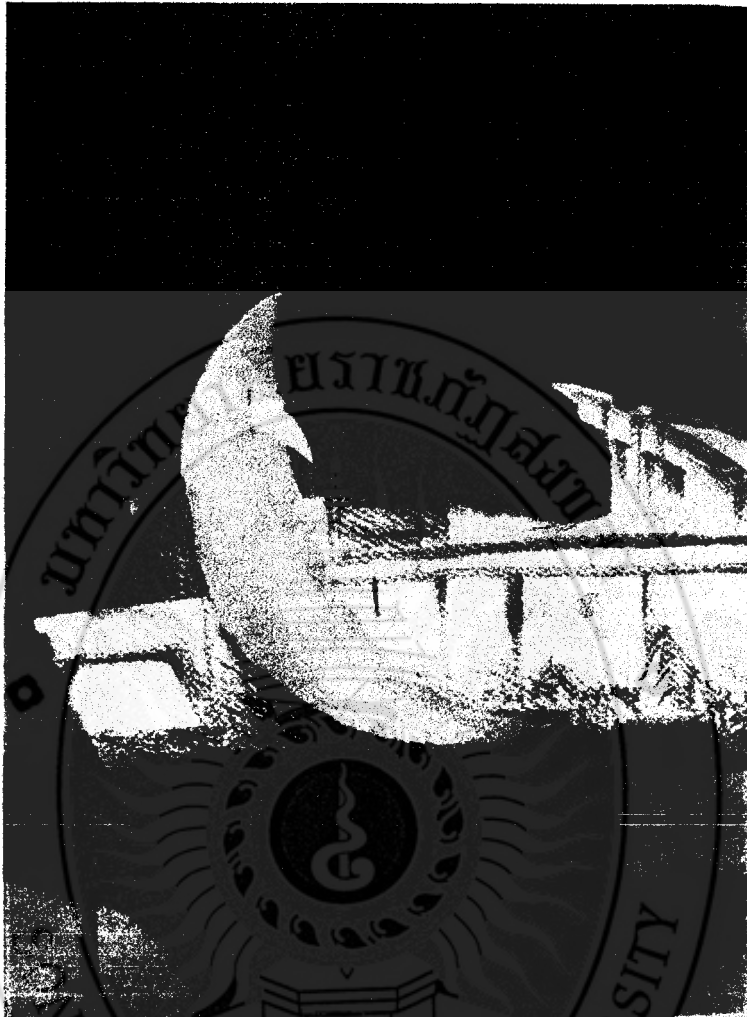
ภาพที่ 38 พิชพรณ : สัญลักษณ์แห่งชีวิต เชื่อมเหล็ก 2 x 7 x 4 เมตร
(วิโชค มุกดามณี, 2548)

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การสร้างสรรค์ผลงานแต่ละช่วงแต่ละยุค ศิลปินสามารถที่จะสะท้อนความเป็นศิลปะสมัยใหม่ (Modern Art) ตามยุคสมัยของโลกศิลปะได้เป็นอย่างดีภายใต้กรอบของความเชื่อและกลวิธีแตกต่างกันไปตามยุคสมัย และมีขนาดใหญ่กว่าของจริง

การพัฒนารูปแบบการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมสมัยใหม่

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยผลงานประติมากรรมสมัยใหม่ตกแต่งสิ่งแวดล้อมทั้ง 4 ยุค เริ่มตั้งแต่ยุคเริ่มแรก “เงือกทอง” ในปี พ.ศ. 2509 หล่อทองแดงรมดำ ขนาดหนึ่งเท่าครึ่งของคนจริง ยุคที่สอง “หนู-แมว” ปี พ.ศ. 2543 หล่อทองเหลืองรมดำ ขนาด 1.20 x 2.50 x 0.80 เมตร ยุคที่สาม “ม้าไม้” ปี พ.ศ. 2548 ท่อนไม้ปะติ ขนาด 1 x 2 x 2 เมตร บนฐานก่ออิฐถมดิน ขนาด 4 x 4 x 4 เมตร และยุคที่สี่ “พิชพรณสัญลักษณ์แห่งชีวิต” ปี 2548 เชื่อมเหล็กและทาสี ขนาด 2 x 7 x 4 เมตร ตามลำดับ สามารถนำผลสรุปไปวิเคราะห์วิจัยและพัฒนาสร้างสรรค์ ดังนี้

ยุคพัฒนา “อิรวดี 2007” รูปแบบนามธรรมบริสุทธิ์ (Pure Abstract) โลหะทาสีแดงสด ขนาด 2.50 x 2.50 เมตร บนฐานก่ออิฐถมดิน ขนาด 2.50 x 2.50 x 2.50 เมตร สำหรับติดตั้งด้านหน้าพิพิธภัณฑ์สัตว์ทะเลแหวมสนอ่อน ในปีที่ได้รับใบอนุญาตให้จัดสร้างจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในอนาคต

ภาพที่ 39 “อิรวดี 2007”

ภาพร่างโครงการรอกการอนุมัติให้จัดสร้าง เชื่อมเหล็ก 2.50 x 2.50 เมตร
(ทวิ บำรุงศักดิ์)

*ปลาโลมาอิรวดี มีอยู่แห่งเดียวในประเทศไทยที่ทะเลสาบสงขลา (นายสุพจน์ จันทราภรณ์ศิลป์)
ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอ่าวไทยตอนล่าง จังหวัดสงขลา) จากหนังสือพิมพ์
มติชนรายวัน หน้า 15 ฉบับวันพุธที่ 26 กันยายน 2550

ตารางสรุปผลงานประติมากรรมสมัยใหม่ตกแต่งบริเวณชายหาดสมิหลาแบ่งตามยุคสมัยที่ทำการวิจัยและพัฒนา

ชื่อผลงาน	ศิลปินผู้สร้าง	รูปแบบ	เนื้อหา	วัสดุ	กลวิธี	ขนาด	ปีที่สร้าง	สถานที่ติดตั้ง
เงือกทอง	จิตร บัวบุศย์	ลอยตัว	สัตว์ในจินตนาการ แบบอุดมคติ	สำริด	รมดำ	1 ½ เท่า คนจริง	2509	ชายหาดสมิหลา
หนู - แมว	มนตรี สังข์มุสิกานนท์	ลอยตัว	สัตว์ในจินตนาการ แบบเหนือจริง	ทองเหลือง	รมดำ	2 x 2 x 2 เมตร	2543	ชายหาดสมิหลา
ม้าไม้	มนตรี สังข์มุสิกานนท์	ลอยตัว	สัตว์ในจินตนาการ	เศษไม้	ปะติด	1 x 2 x 2 เมตร	2548	ชายหาดสมิหลา
พีชพรรณฯ	วิโชค มุกดามณี	ลอยตัว	พืชในจินตนาการ แบบนามธรรม	โลหะ	เชื่อมและ ทาสี	2 x 7 x 4 เมตร	2548	ชายหาดสมิหลา
* โลมา	ทวี บำรุงศักดิ์	ลอยตัว	สัตว์ในจินตนาการ แบบนีโอ-โมเดิร์น (นามธรรมบริสุทธิ์)	โลหะ	เชื่อมและ ทาสี	2.50 x 2.50 เมตร	-	หน้าพิพิธภัณฑ สัตว์น้ำ 2 ทะเล แหลมสนอ่อน หรือที่อื่นๆ

* เป็นโครงการในอนาคต รอกำหนดนำเสนอเพื่อขออนุมัติจัดสร้าง